

Sudoku och tankenötter

En ny återkommande sida här i Bäfvernytt med två sudoku och några kluriga gåtor.

• Sid. 7

Drick kaffe så blir du gammal

Det är ingen medicinsk publikation, orden kommer från Marta Hägglund, Häggdånger.

• Sid. 9

Väjavisan

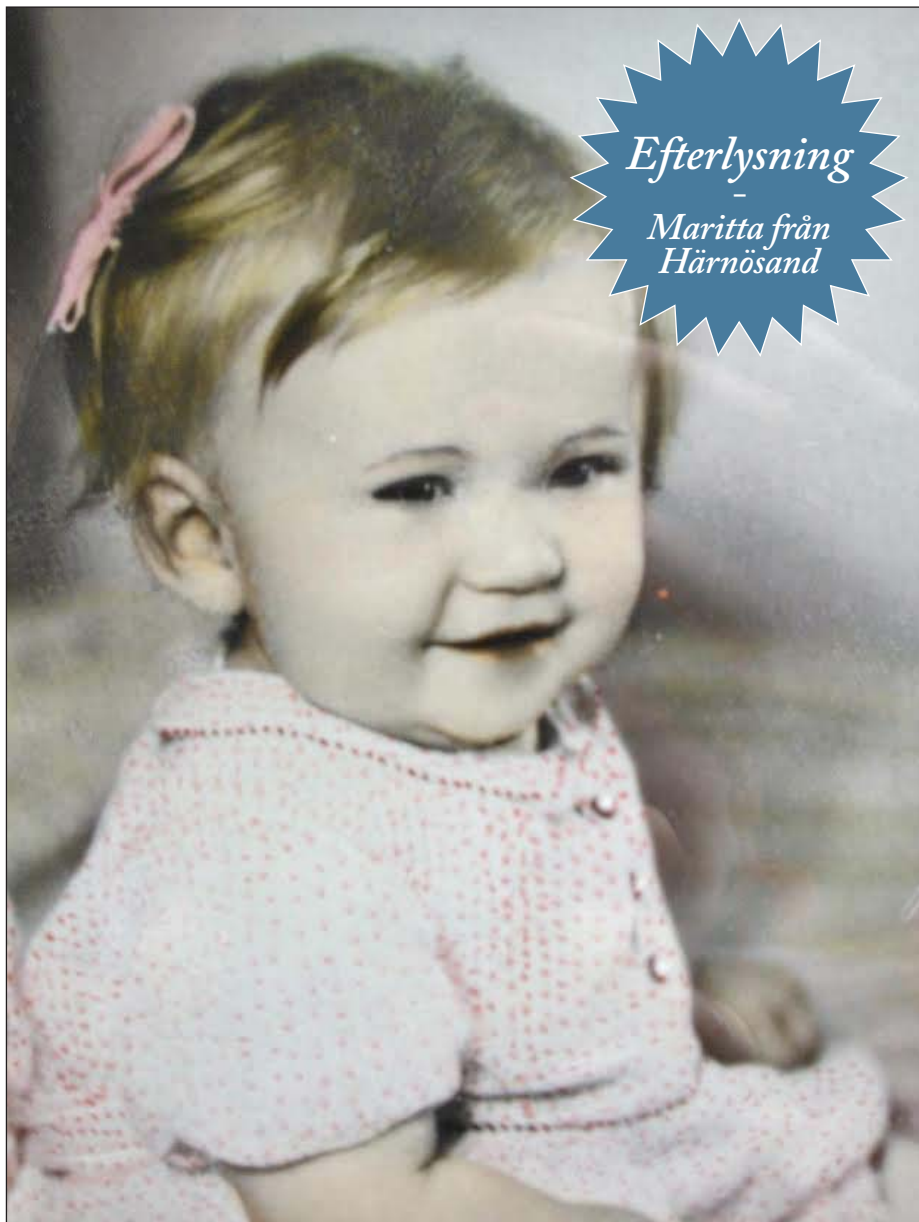
En visa diktad av Jonas Åkerblom i Väja 1921 under en sammakomst med fackföreningen Pappers.

• Sid. 12

BäfverNytt

TIDNING FÖR HÄRNÖSANDS SLÄKTFORSKARE • ÅRGÅNG 25 • LÖSNUMMER: 20 KR • NR 2/62 • JUNI 2015

Efterlysning
-
Maritta från Härnösand

Känns flickan på bilden igen? Hon heter Maritta och är född i Härnösand i mitten av 1940-talet (1944?). Hennes mor arbetade som sjuksköterska vid stadens sjukhus. Innehavaren av fotot undrar vart tog Maritta vägen. Läs mer på sidan 6

SLÄKTFORSKA OM 1900-TALET

Har du kört fast i forskningen 1900-talet?

8

ENKANNERLIGEN TILLTAGSEN...

Avdelningen svåra ord. Här får du tips.

10

ÄLANDSBROEXPRESSEN

Historien om "Buss-Jonsson" i Älandsbro.

13

Styrelsen:

Ordf. Peter Sjölund, 0611-61300, ordf@harnoforskare.se
V.ordf. Ronny Norberg, 070-6938177, viceordf@harnoforskare.se
Kassör: Agneta Olofsson, 0611-22185, kassor@harnoforskare.se
Sekreterare: Sigbritt Hamrin, sekr@harnoforskare.se
Ledamöter: Örjan Öberg, 0611-22188, orjan@harnoforskare.se
Magnus Holmqvist, magnus@harnoforskare.se
Yvonne Thunberg, yvonne@harnoforskare.se

Revisorer:

Hans Söderholm, sammank., 0611-18482, hans@harnoforskare.se
Björn Nilsson, 0611-41092, bjorn.nilsson@harnoforskare.se
Margareta Wicander, 0611-77050, margareta@harnoforskare.se

Valberedningen:

Björn Thunberg, samman.k., 0611-13669, bjorn.thunberg@home.se
Karl Einar Borg, Bergsgatan 12B, Härnösand 0611-263 28
Gun Lundell, Skiftesvägen 20, Härnösand 0611-50 01 11

Hemsideansvarig:

Tony Jonsson, Sörängetvägen 12 A, 891 41 Örnsköldsvik,
072-2009 114; tonyjons@gmail.com

Hemsidor:

www.harnoforskare.se
www.facebook.com/harnoforskare

Klubbmästare:

Vakant

Redaktionskommittén:

Tony Jonsson, redaktör
Peter Sjölund, ansvarig utgivare
Ronny Norberg

Medlemsavgift:

Enskild medlem 100 kr/år; familjemedlem 35 kr/år; studerande upp till 18 år 25 kr/år; företag/föreningar 200 kr/år. Avgiften betalas till Plusgiro 43 61 16-8, Härnösands släktforskarare. Glöm inte att ange namn, postadress och e-postadress.

Redaktören

Välkommen till ett nytt nummer av *Bäfvernytt*. Tänk vad fort

tiden går. Jag tycker mig nyss ha suttit och gjort förra numret men nu är det alltså dags för juninumret. Redan...

För min egen del, tycker jag det är kallt och har regnat i stort sett hela tiden här i Örnsköldsvik med undantag av några få soliga dagar. Efter regn kommer solsken sägs det, så nu får vi hoppas på sol och den där riktiga värmen.

Som ni märker, så är detta nummer betydligt tunnare än förra. Anledningen är det höjda portot för föreningar. Vikten på 24 sidor är drygt 60 gram och för att hålla nere kostnaden bör vikten alltså ligga under 50 g., vilket innebär 16 sidor och vikten på A3. Om man räknar bort omslaget och baksidan, denna sida, innehåll samt ordförandens sida, finns det således 10-11 sidor för artiklar och foton - och det fylls snabbt. Lite tråkigt kan tyckas., det blir bara några få artiklar. Detta har också lett till en förfrågan genom mejl, om några av er vill ha tidningen som en pdf-fil i fortsättningen och till dags dato är det ett 40-tal som har anmält sitt intresse.

Nyligen fick jag ett mejl från en amerikan som undrade lite över sin släkt som har sina rötter bl.a. i Västergötland och har samma anor som den kända härnösandsbon Carl Modig (1844-1909). Jag lovade honom att titta lite närmare och fick ett utdrag på den sammanställning som har gjorts av hans far för en tid sedan. Tack vare ArkivDigital underlättar släktforskningen numera - jag har haft Genline tidigare - med sina fantastiska bilder.

Amerikanens farfars farfar, Karl Olof Forsberg, var född 1852 i Junkboda, Bygdeå, och son till bonden och mågen Lars Fredriksson Forsberg och Magdalena Johanna Olofsdotter. Vad som framgår av den gjorda släktforskningen, visar att Lars Fredriksson är född 1830 i Gustav Adolfs socken i Värmland och gifte sig 1849 i Bygdeå.

Det han mest är intresserad av egentligen, var kring Fredrikssons far, soldaten Fredrik Forsberg Uggla, om denne hade något släktskap med den adliga ätten Uggla, vilket avfärdades ganska snabbt. Men det som gjorde mig lite fundersam, var hur Lars Fredriksson Forsberg hamnade i Bygdeå.

Jag var tvungen att titta närmare i Bygdeå födelse- och församlingsbok för att få reda på mer om denne och hans

Forts. på sid. 4

I DETTA NUMMER

Föreningsspalten	2
Program för vårutflykt	4
Ordföranden har ordet	5
Efterlysningar	6
Nya medlemmar	6
Sudoku och tankenötter	7
Släktforska om 1900-talet	8
Föreningen på Facebook.....	8
Drick kaffe så blir ni gammal	9
Enkannerligen tilltagsen, redobogen och oförtövad	10
Svar till tankenötter	11
Väjavisan	12
Sudokulösning	12
Här kommer Älandsbroexpressen, tut, tut!	13
Du börjar någonstans, därav beror ditt liv, sista delen	15

Manusbidrag

Skicka in era bidrag till tidningen, stort som litet och det behöver inte vara stora släktutredningar eller avhandlingar. Vår för inte hur du började med släkt- och hembygdsforskning till den där lilla notisen som som du fann på oväntat håll, tips på någon hemsida, exempelvis din egen? Eller har du ett släktforskarproblem som är svår att lösa? Ja, i princip allt är av intresse! Allt är lika värdefullt och intressant. Tveka inte att skicka in ditt bidrag till tonyjons@gmail.com eller genom postgång till Tony Jonsson, Sörängetvägen 12 A, 891 41 Örnsköldsvik. Telefon 072-2009 114.

www.harnoforskare.se

www.facebook.com/harnoforskare

Medarbetare i detta nummer:

Tony Jonsson

Örjan Öberg

Markus Gunshaga (Örjan Ö)

Helena Rilbacke

Solveig Thörner

Gunilla Häggmark Forsgren

Agneta Olofsson

Program för vårutflykt

Vårutflykt till Iggesunds bruksmuseum och Galtströms bruk.

Söndagen den 7 juni 2015

8:45	Samling vid "träffen" (McDonalds) Påstigning
9:00	Bussen avgår mot Iggesunds bruksmuseum
ca 11:00	Visning av Iggesunds bruksmuseum
ca 12:30	Avresa mot restaurang
ca 13:00-14:00	Lunch på värdshuset Glada Hudik Om ni vill ha specialkost pga allergi eller liknande kontakta mig så fort som möjligt.
Ca 14:30-16:00	Guidning i Galtströms bruk och om tiden räcker till ett besök på gravfältet i Nolby
16:30 ca	Avresa mot Härnösand
17:30 ca	Tillbaka i Härnösand

(Med reservation för mindre ändringar och förseningar.)

Forts. fr. sid. 2

familj. Mycket riktigt hittade jag Lars Forsberg och hans hustru Magdalena Johanna, så långt stämde det men... Ja, men vad är detta? Jag blev sittande en stund och tittade nu närmare på den utskrift jag hade när jag registrerade alla uppgifter i Holger (kraschar dock vid pdf-utskrifter).

Mågen på hemmanet, Lars Forsberg är född i Gustav Adolf 1830 men i församlingsboken är han född 1823 i Nysätra. Hustruns namn och födelseår är riktigt! Nu blev jag än mer förbryllad...

Här kände jag att jag var tvungen att gå tillbaka och kika på alla uppgifter i respektive födelse- och församlingsböcker. Jag började med amerikanens farfar som var född i Torp 1891 och där hittade jag hans far Karl Olof och hans hustru och följde honom tillbaka

till Bygdeå. Mycket riktigt är det den Lars Forsberg 1823 och Magdalena Johanna Olofsdotter 1832 men hur har Lars Fredriksson Forsberg hamnat i Bygdeå? Och var finns dessa uppgifter? Jag började att titta i Gustav Adolfs församlingsbok 1830 (Stora Laggåsen) och där fanns soldaten Forsberg Uggla och sonen Lars.

Någon gång mellan 1855-1860 blir Lars Forsberg nybyggare i Laggåsen och gifter sig 1866 med Maria Jonsdotter, född 1841.

Så då återstår frågan, hur har denna Lars Forsberg hamnat felaktigt i antavlan? Jag sökte lite på Internet om det fanns några «färdiga» utredningar men hittade inget iögonfallande, som annars finns lättillgängliga och vi vet, att det kan finnas felaktigheter och att man måste ta alla utredningar med

en viss försiktighet. Jag har påpekat detta för amerikanen, vilken blev väldigt tacksam för de nya uppgifterna. Jag har faktiskt aldrig täffat på något liknande under alla mina år som släktforskare, men någon gång ska ju vara den första!

I skrivande stund sitter jag och funderar på det fortfarande...

Till saken hör den, att några andra felaktigheter finns i deras antavlor, vilka jag håller på att rätta till och kompletterar så gott jag kan. Jag ska väl få någon rätsida på deras antavlor till slut hoppas jag! Men visst är det givande och inspirerande att hjälpa andra med släktforskning.

Nu ser vi fram emot det annalkande 25-årsjubileum i oktober och titta gärna in på hemsidan och Facebook för mer information. ■

Ordföranden har ordet...

- Sommar, sol och... värme? -

Nu är vi med full fart på väg in i sommaren och trots att solen ibland lyser har det fasligt svårt att bli sommarvarmt. Hittills har våren varit en av de kallaste på de senaste 200 åren. Vi kan dock hålla hoppet uppe, eftersom det även ifjol blev en kylig inledning på sommaren, vilket snabbt vändes till rekordvärme när vi närmade oss juli.

Men det kunde varit värre. Och det HAR varit värre många gånger i historien när missväxtår har drabbat vårt land. 1696 var ett sådant tufft år då tidig frost förstörde stora delar av skördarna och under den kalla vinter som följde sägs att en tredjedel av befolkningen i Finland svalt ihjäl. 1784 var det så kallt att snön låg kvar till långt in i juni och många fick slakta sin boskap för att överleva.

1 867-1868 var två svåra år då skörden först regnade bort, för att året därpå torka bort. Dessa två år följdes av ett år med stor hungersnöd i stora delar av landet, vilket satte igång den stora vågen av emigration från Sverige till "det förlovade landet" på andra sidan Atlanten.

Trots svåra förhållanden under missväxtåren kom värmen och de rika skördarna tillbaka. Det gällde bara att härda ut. Detsamma gäller nu – härda ut, så kommer sommarvärmen! Och vi har idag en stor fördel jämfört med våra anfäder och anmödrar som levde förr. Idag behöver vi inte oro oss för skördarna utan vi kan ägna de regniga dagarna åt släktforskning. Gör det och ha en riktigt bra sommar!

**Manus till septembernumret vill redaktionen ha
senast den 15 augusti**

För att kunna läsa denna tidning som pdf på datorer med Windows 8.1, kontrollera om pdf-filerna öppnas i Windows PDF-läsare, som är ett nytt program i Win 8, och inte med Acrobat Reader. I annat fall bör ni ändra till Acrobat Reader, annars kan ni bara se bilderna.

Efterlysningar

Skicka gärna in din efterlysning genom text eller bild, som Helena Rilbacke i Sala har gjort. En liten svår nöt att knäcka kanske men det är det den här tidningen är till för, en möjlighet att läsarna kan identifiera gamla foton eller personer i antavlorna. Efterlysningarna kommer även att finnas på hemsidan och Facebook.

#8 Försvunna Maritta (Heiskari)

Min morbror heter Heiskari i efternamn. Varför jag är nyfiken är en historia som inte är lätt att få svar på. Det är på det här viset att, min morbror var i Sverige 1945 och träffade då en kvinna som ska ha varit sjuksköterska i Härnösand. Hon blir gravid och Pekka ska vara far till barnet.

När min morbror åker tillbaka till Finland så får han ett fotografi skickat till sig på ett flickebarn som fått namnet Maritta. Mer vet ingen i släkten, alla har bara sett fotot som alltid stått fint inramat hemma hos morbror. Maritta är min kusin och det skulle vara kul om man kunde hitta henne. Vi vet att han inte var registrerad som far, eftersom han avled 1993 och ingen gav sig tillkänna då.

Vi har även hört att modern tagit flickan och flyttat till Amerika, ingen vet om det är sant heller. Jag har läst flyttböckerna från Härnösand 1945 och tänkte om man skulle se att någon flyttat, men fann inget.

Jag tänker att det är nog säkrast, att någon får se kortet om någon har flyttat utrikes. Jag bifogar fotot på den försvunna Maritta i hopp om att någon kanske känner igen henne och på så sätt komma i kontakt med vederbörande.

Skulle vara tacksam om ni kunde att hjälpa mig att få ut bilden i er tidning.

Med vänliga hälsningar

Helena Rilbacke, toini_62@live.se

Maritta. Fotot från Helena Rilbacke.

#7 Otto Forsberg

Hänvisar till efterlysning #3 och här med är ett otydligt foto på Otto. Finns det någon som har ett tydligare foto på honom, gärna som yngre?

Med vänlig hälsning
Solveig Thörner.

Efterlysningen finner ni även på hemsidan.

NYA MEDLEMMAR

Karin och Per Ingvar Hamrin, Härnösand

Ing-Marie Johansson, Sundsvall

Lars Åke Andersson, Borlänge

Pia Björn, Bräcke

Sudoku & tankenötter

Fyll i siffrorna 1-9 i de tomma rutorna så att alla siffror finns i varje vågrät och lodrät rad samt i varje box bestående av 3x3 rutor. Varje siffra får endast finnas med en gång per rad och låda.

Rätt sudokulösning hittar du på sidan 12. Lycka till!

NYBÖRJARE								
1				9	4	2		
			5		7			
			1					8
	2	9			1		8	3
7								9
4	5		9			7	6	
5					2			
			3		8			
		3	4	1				6

MEDEL								
3	8		9	7				
9			2			7		
					8		1	
5	2		4			8		
8								9
		4			2		6	5
	4		6					
		1			9			8
				1	4		2	6

Tankenötter 1-3

#1 Här vilar sex människor, döda sedan länge: Alla sägs dessutom ha varit födda inom äktenskapet, och ingen av dem gifte sig med en släkting:

två systrar med sina båda bröder,
två döttrar med sina båda mödrar,
två mödrar med sina båda söner,
två fäder med sina båda döttrar,
två män med sina båda hustrur,
två mormödrar med sina båda dotterdöttrar.
Hur är detta möjligt?

#2 Farfar stoppar sin pipa, tänder den och tittar lurigt på barnbarnen:

—Jag minns en vacker kvinna med en stor hatt på grönsaksmarknaden bredvid Residenset. Hon köpte äpplen, åtta stycken om jag inte minns fel. Röda.

På detta torg jobbade en man, en frukt- och grönsakshandlare och kring honom kretsar dagens gåta:

Grönsakshandlaren är 54 år gammal, 175 cm lång och har 43 i skonummer. Men, vad väger han?

Farfar väntar tåligt på att någon ska komma på svaret. Kan du?

#3 En svensk, en dansk och en norrman sökte samma jobb i ett stort företag. Direktören sa att han skulle anställa den som klarade att klättra högst upp på utsidan av den 14 våningar höga kontorsbyggnaden. Norrmannen kom till fjärde våningen, dansken till sjätte och svensken till nionde, men tyvärr föll alla tre ner.

Vem fick jobbet?

Rätt svar på sidan 11

Släktforska om 1900-talet

- Av Örjan Öberg, Härnösand -

Att släktforska om anor från 1800-talet är lätt, då det finns ett rikt källmaterial av digitaliserade kyrkböcker och andra källor lättillgängliga på internet via olika aktörer. Men att släktforska på 1900-talet kräver lite mer tålamod och idériokedom. Hur gör man om man bara har ett namn på en person som dog 1998 och vill släktforska om denna? Eller när man kommer fram till sista församlingsboken innan sekretessens mur tornar upp sig? Denna lilla miniguide innehåller några tips på tillvägagångssätt. Observera att personerna i fallet Astrid Karlsson och deras uppgifter är fiktiva – jag vill inte ta med nu levande personer i denna miniguide.

Så börjar författaren Daniel Johnsson, Vimmerby, i sin «En guide till att släktforska om 1900-talet», utgåva 2, april 2015, som får kopieras och användas fritt och kan hämtas på hans blogg <https://anforskning.wordpress.com/2015/04/Häftet> är på 17 sidor och innehåller följande artiklar:

Att släktforska om 1900-talet
 Astrid Karlsson – en miniguide
 Personuppgifter från Skatteverket
 Personbilden
 Bouppteckningar från och med 1 juli 2001
 Äktenskapsregistret
 Adresshistorik
 Personuppgifter från Riksarkivet
 Personakten 1947-1991
 Bouppteckningar upprättade före 1 juli 2001
 Bouppteckningar från 1900-talets början
 Krigsarkivet
 Stamkort – information om värnpliktiga
 Kommunarkivet
 Betygskataloger från kommunens skolor
 Adoptionshandlingar i Socialnämnden
 Landstingsarkivet
 Patientjournaler
 Förlossningsjournaler
 Indexerade register
 Sveriges dödbok 1901-2013
 Begravda i Sverige 2
 Sveriges befolkning 1970, 1980 samt 1990
 Regionala indexerade register
 Publicerade släktträd
 Ancestry, MyHeritage och andra ”källor”

Föreningen på Facebook

Den 11 september 2014 startade föreningen en sida på Facebook. För er som inte vet vad det är, så kan man säga kortfattat, att det är ett socialt nätverk på Internet där man kan bl.a. kan dela information och bilder världen över.

Sidan har nu fått ett uppsving av besökare och «Gilla» som det heter om, någon som gillar sidans innehåll och vill följa alla inlägg som vi lägger upp för att kunna läsa. Det är bara för dem som har klickat just på den Gilla-knapp som kan se alla inläggen.

Denna sida har nu blivit väldigt flitigt besökt och redaktören tillsammans med ordföranden Peter Sjölund, ansvarar för inläggen men andra kan också givetvis skriva och lägga in foton.

En målsättning med denna sida är att knyta an flera och nya medlemmar som får kännedom om släktforskarföreningen och det är poängterat, att det inte enbart är släktforskning som bedrivs utan också hembygdsforskning.

På så sätt tror vi att det kommer att bli ett stort intresse för föreningens framtid och förhoppningsvis mer bidrag till tidningen!

Ni hittar oss på <https://www.facebook.com/harnoforskare>

Redaktören.

Drick kaffe så blir ni gammal

- Av Tony Jonsson, Örnsköldsvik -

Jag vet inte vad folk menar med ”att arbeta” nu för tiden, det är ju maskiner som gör det mesta. Annat var det förr i världen då allting skulle göras för hand. Slättermaskiner fanns det till exempel inte, utan det var att slå med lien, och det var minsann arbete det. Tur att man haft gott humör och kaffetären att tillgå när det blivit som värst. Den som säger detta är en av Häggdängers äldsta, änkefru Marta Hägglund i Torrom, som i dag uppnår den aktningvärda åldern av 90 år.

Det är för jubileets skull som VA hälsar på i hennes hem. Ingalunda kan man tro att det är en 90-åring man har framför sig. Hon ser och hör som vilken ungdom som helst. Och något fel på minnet och berättarförmågan är det inte. Fru Hägglund är född i Rogsta där hennes föräldrar brukade ett torpställe. Men det var så litet att någon hjälp med dess skötsel inte behövdes. Barnen fick söka sig ut så snart de ansågs kunna vara till någon nytta. Men först skulle mar givetvis gå i skolan.

Martas skoltid varade emellertid inte längre än fyra månader, och det måste ju förstås att ingen människa hann lära sig läsa och skriva på så kort tid. Läsningen gick det ju någon väg med, då man kunde få hjälp av föräldrarna, men se skrivningen var de sämre ställt med. Fru Hägglund kan därför inte skriva sitt namn men hon har inte gått bet på något här i livet ändå, ty hon är en kvinna med ruter i.

Hon har använt sitt gamla hederliga bomärke när det behövs, och det har hon klarat sig bra med. Hon har aldrig varit rädlös, utan rätt sig i alla väder. Men som sagt efter avslutad skolgång var det att börja tjäna andra. Och ofta var arbetet hårt och tålamodsprövande. Först började hon som ”barnsyttare”, som det hette på den tiden. Men snart nog blev det värre. Om somrarna i den bråda skördetiden ansågs en liten barnunge kunna hjälpa till mycket.

Det var egentligen som husmors hjälpreda hon tog plats, men efter först ha skött ladugården och hushållet på morgnarna var det att hjälpa till med alla utarbeten. Någon fritid var det aldrig tal om då, ut det var att börja fem och sex morgonen och hålla på till sena kvällen. Men trots detta var lönen inte många kronor - 15 kronor om

året samt en klänning, två par skor fyra strängar linneväv och två skålpund ull. Naturligtvis fick man också mat och det var annat än vad man nu bjuds på. Men det goda varade inte så länge. 1867 var som bekant ett nödens år. Matförråden togo slut och det var ett verkligt problem att få tag på något att äta.

— Jag minns så väl, säger den gamla, hur som min mor en morgon sa att ”I dag vet jag inte vad jag skall ge er barn”. Men så försvann hon ner i källaren och kom upp med några kålrötter som legat kvar sen sommaren. Det var allt vad vi bita ihop tänderna och försöka hålla ut ändå. I stan gick det inte att få tag på ett enda pund riktigt mjöl heller. Vintern blev den kallaste man kunnat tänka sig, och aldrig höll den på att ta slut heller.

Så sent som den 18 maj kunde man köra med häst över fjärden. Och på skaren gick det alldeles utmärkt att åka. Några båtar kunde inte komma in då isen låg kvar till långt fram på våren. Isbrytare fanns det inte då, utan isen måste till största delen tina upp innan man kunde ta sig fram. Så kom äntligen den första hjulångaren till Härnösand med det s.k. ryssmjölet, glädjen var stor då. Det ljusnade så småningom och snart var allt åter som förr.

24 år gammal gifte Marta sig med diversearbetaren Nils-Peter Hägglund och makarna drog i par för ett väldigt lass. I Lindomsböle byggde de sitt första hem. De bar timret från skogen till byggena, det var minsann inte något lätt arbete. Här fiskade man mestadels, men snart nog lockade jorden igen och färden gick till Högsnäs. Men inte heller här stannade makarna många år.

Prästhemmanet i Häggdänger skötte de från 1902 till 1915 och köpte sig då ett ställe i Harviken vid sidan om jordbruket drev de fiske, som gav en inte så ringa extrainkomst. Men att arbeta med fisket tills långt fram på näterna tog på krafterna och man måste snart nog sluta med det. Det sista jordbruk makarna hade var på Brännan i Härnösand och det skötte de till 1940.

— Då övertog ene sonen detsamma och de gamla hyrde en lägenhet invid födelsebyn i Häggdänger. Makarna har till

Forts. på sid. 11

Enkannerligen tilltagsen, redobogen och oförtövad

- Av Markus Gunshaga, Helsingborg, genom Örjan Öberg, Härnösand -

Orden i rubriken låter kanske som rappakalja, men faktum är att de är exempel på ord jag själv hittat när jag släktforskat, och som jag format till en mening – rubriken betyder ungefär »först och främst handlingskraftig, beredd och utan dröjsmål».

Ett stort ordförråd är utan tvekan en fördel när man släktforskar, men emellanåt hittar man märkliga gamla ord som inte använts på många generationer.

Då är det tur att Svenska Akademiens Ordbok (SAOB) finns på nätet, fritt tillgängligt och lätt sökbart – det var där jag själv hittade förklaringarna på orden i rubriken. I skrivande stund innehåller databasen över 53.000 huvudord och 369.000 sammansatta ord från A till Tövla, så det är verkligen en språklig guldgruva!

Kanske har du någon förfader eller släkting som arbetade som taffeltäckare? I så fall var han en »funktionär vid finare festmåltid eller i förnäm persons hus eller [...] vid kungligt eller furstligt hov med uppgift att ansvara för dukning av och servering vid bord samt för vård av dukar, servis, bordssilver och dylikt»; allt enligt SAOB.

Arbetet pågår med att fylla på nya (eller ja, man kanske får säga »nygamla») ord, och jag kan inte nog framhålla hur användbar SAOB är för oss släktforskare. Om du snubblar över ett ovanligt gammalt ord – bara skriv in det i sökrutan, och vips så har du förklaringen! Man kan söka på ordets ursprungliga stavning, den moderna stavningen eller både och, och det finns även möjlighet till avancerad sökning och fritextsökning. Oftast ges dessutom exempel ur äldre texter och meningar, så att man får ett sammanhang, samt redogörelser för ordets spåkhistoriska ursprung. Märkliga gamla ord hittar man lite överallt i arkivkällorna, men »värst» är nog utan tvekan förfädernas bouppteckningar. De brukar vara fyllda av ord som för

The screenshot shows the SAOB search interface on the left and search results for 'TÄCKARE' on the right. The search results list various terms like TAFFEL-TÄCKARE, TAFFEL-TÄKT, TAFFEL-UPPVAKTNING, TAFFEL-UR, TAFFEL-VERK, TAFFEL-VÄG, TAFFELS-SERVIS, TAFFEL-BERG, TAFFEL-BIR, TAFFEL-DIAMANT, TAFFEL-DUK, TAFFEL-FORMIG, TAFFEL-GULD, TAFFEL-PENNINGAR, and TAFFEL-SKIEFFER, each with a brief definition and a reference to a source.

Svenska Akademiens ordbok
<http://g3.spraakdata.gu.se/saob/>

The image shows a handwritten inventory from 1813. The items listed include: 1. 1 st. Skåp, 2. 1 st. Skåp, 3. 1 st. Skåp, 4. 1 st. Skåp, 5. 1 st. Skåp, 6. 1 st. Skåp, 7. 1 st. Skåp, 8. 1 st. Skåp, 9. 1 st. Skåp, 10. 1 st. Skåp, 11. 1 st. Skåp, 12. 1 st. Skåp, 13. 1 st. Skåp, 14. 1 st. Skåp, 15. 1 st. Skåp, 16. 1 st. Skåp, 17. 1 st. Skåp, 18. 1 st. Skåp, 19. 1 st. Skåp, 20. 1 st. Skåp, 21. 1 st. Skåp, 22. 1 st. Skåp, 23. 1 st. Skåp, 24. 1 st. Skåp, 25. 1 st. Skåp, 26. 1 st. Skåp, 27. 1 st. Skåp, 28. 1 st. Skåp, 29. 1 st. Skåp, 30. 1 st. Skåp, 31. 1 st. Skåp, 32. 1 st. Skåp, 33. 1 st. Skåp, 34. 1 st. Skåp, 35. 1 st. Skåp, 36. 1 st. Skåp, 37. 1 st. Skåp, 38. 1 st. Skåp, 39. 1 st. Skåp, 40. 1 st. Skåp, 41. 1 st. Skåp, 42. 1 st. Skåp, 43. 1 st. Skåp, 44. 1 st. Skåp, 45. 1 st. Skåp, 46. 1 st. Skåp, 47. 1 st. Skåp, 48. 1 st. Skåp, 49. 1 st. Skåp, 50. 1 st. Skåp, 51. 1 st. Skåp, 52. 1 st. Skåp, 53. 1 st. Skåp, 54. 1 st. Skåp, 55. 1 st. Skåp, 56. 1 st. Skåp, 57. 1 st. Skåp, 58. 1 st. Skåp, 59. 1 st. Skåp, 60. 1 st. Skåp, 61. 1 st. Skåp, 62. 1 st. Skåp, 63. 1 st. Skåp, 64. 1 st. Skåp, 65. 1 st. Skåp, 66. 1 st. Skåp, 67. 1 st. Skåp, 68. 1 st. Skåp, 69. 1 st. Skåp, 70. 1 st. Skåp, 71. 1 st. Skåp, 72. 1 st. Skåp, 73. 1 st. Skåp, 74. 1 st. Skåp, 75. 1 st. Skåp, 76. 1 st. Skåp, 77. 1 st. Skåp, 78. 1 st. Skåp, 79. 1 st. Skåp, 80. 1 st. Skåp, 81. 1 st. Skåp, 82. 1 st. Skåp, 83. 1 st. Skåp, 84. 1 st. Skåp, 85. 1 st. Skåp, 86. 1 st. Skåp, 87. 1 st. Skåp, 88. 1 st. Skåp, 89. 1 st. Skåp, 90. 1 st. Skåp, 91. 1 st. Skåp, 92. 1 st. Skåp, 93. 1 st. Skåp, 94. 1 st. Skåp, 95. 1 st. Skåp, 96. 1 st. Skåp, 97. 1 st. Skåp, 98. 1 st. Skåp, 99. 1 st. Skåp, 100. 1 st. Skåp.

Ur bouppteckningen efter klockaren Anders Dahlman i Barsebäck 1813 27/12; Harjagers häradsrätts arkiv, vol. FIIa:11 (1812-1814), sid. 135 (bild: ArkivDigital).

oss sentida ättlingar låter oerhört främmande, men som tack och lov finns förklarade i SAOB. I bouppteckningen efter min förfader Anders Dahlman (1731-1813), klockare i Barsebäck, finns till exempel åtskilliga sådana ord, däribland hötjufver (hötjuva eller hötjuga; en sorts högaffel), bandknif (bandkniv; »knif med två handtag använd [...] såsom tunnbindarverktyg till att renskära banden och neddraga dem öfver tunnstäfverna»), ankare (»mindre laggkärl af en tunnans form, särskilt om vederbörligen justeradt sådant med en rymd af (ungefär) 15 kannor»), skrubbelbänk (skrubbstol; »redskap för skrubbnig av ull, bestående av ett säte (vanligen på fyra ben och med en eller två sittplatser) samt plats för fastsättning av en skrubbkarda mot vilken ullen skrubbad med en annan, lös skrubbkarda») och osthäck (»hylla eller låda av spjälvärk för torkning (eller transport) av ost»).

Självklart hittar man även uppslagsordet genealogi i SAOB, som ger förklaringarna »(framställning av en) släkts eller enskild persons härkomst eller släktskapsförhållanden, stamtavla, ättlängd, släktregister» och »vetenskap som utreder (mera framstående) släkters ursprung, härstamning, utbredning och inbördes släktskapsförhållanden, släktforskning». Även i kyrkoböckerna, domböckerna, mantalslängderna och

myndighetsbrevnen kryllar det av liknande ord, och som släktforskare lär man förr eller senare stöta på dem – föremål och juridiska termer, skällsord och yrkestitlar, vikt- och rymdmått.

Varför behövdes kautionsister, och varför krävdes en avvitrning innan vigseln? Vad innebär egentligen gratial, genant och lägersmål? Varför var rättarna, gevaldigena och ackuschörskorna så viktiga, och vad sysslade egentligen böckarna och huddragarna med? Vad sålde nälstolskramhandlarna, och varför behövde vagnmakaren biträde av en ställmakare? Svaren på dessa frågor, och mängder av andra intressanta ord finner man i Svenska Akademiens Ordbok – släktforskarens bästa vän när det gäller svenska språket förr i tiden!

Artikeln är publicerad med tillstånd av författaren med undantaget bilderna från redaktören, där källan står angiven, vilka bilder även finns på bloggets inlägg:

Svenska Akademiens ordbok
<http://g3.spraakdata.gu.se/saob/>

<http://www.genealogi.se/blog/entry/enkannerligen-tilltagsen-redobogen-och-foertoevad>

Ni kan läsa mer på Gunshagas blogg på Rötter:
<http://www.genealogi.se/blog/blogger/listings/larsmarkus>

GENEALOGI *jen'keal'ogi* *l. *je'n-*, l. *-d-*, i Sveal. äv. *-ji** (*genealogi* 'WESTE; schenealäji' DALIN), r. l. f.; best. *-en* l. *-n*; pl. (i bet. 1) *-er*. (förr vanl. stavat *genealogie*. – Förr äv. i lat.-gr. form. *RARP* 3: 228 (1642), *BÖTTIGER Drottnh.* 132 (i handl. fr. c. 1700))

[jfr d. *genealogia*, t. *genealogie*, eng. *genealogy*, fr. *généalogie*, senlat. *genealogia*; av gr. γενεαλογία, släktregister; jfr GENEALOG]

[GENEALOGI 1]

1) (framställning av en) släkts l. enskild persons härkomst l. släktskapsförhållanden, stamtavla, ättlängd, släktregister; äv. *biol.* i fråga om art(er) l. grupp(er) inom djur- l. växtriket. *RARP* 8: 123 (1660). Må... hvar och en efter egen fantasi uppgöra arternas genealogier och migrationer. *BotN* 1849, s. 61. (*Rasmus Ludvigssons*) genealogier ha användts som material af följande genealoger. *2NF* 22: 1046 (1915).

[GENEALOGI 2]

2) vetenskap som utreder (mera framstående) släkters ursprung, härstamning, utbredning o. inbördes släktskapsförhållanden, släktforskning; äv. *biol.* i fråga om arter l. grupper inom djur- l. växtriket: släktskapslära, fylogeni. *Geographie, Genealogie, Heraldique &c. kunna bäst läras jemte och innet utom Historien.* DALIN *Arg.* 2: 38 (1734, 1754). Organismernas genealogi, eller släktskapslära. *2NF* 33: 832 (1622).

Forts. fr. sid. 9

sammans haft 5 barn. För två år sedan blev fru Hägglund änka men sköter trots sin höga ålder själv sitt hem på ett mönstergillt sätt. Från sin vindsvåning kan hon se ut över hela sin hembygd och följer noga med vad som händer och sker kring henne. Sällan behöver hon använda glasögon men har dem ”för säkerhets skull”, som hon säger. Själv är hon bergsäker på att det är det hårda arbetet och så den kära kaffetären som hjälpt henne genom alla motgångarna och allt slit.

— Man ska dricka kaffe, mycket kaffe, gärna med grädde, det skadar inte, säger hon. Om det är kaffets förtjänst eller inte – sina 90 år bär hon med heder. Hon är varmt religiös Marta Hägglund och så ofta hon kan går hon i kyrkan. I dag ska säkerligen vänner och bekanta från när och fjärran göra sig påmint. Vi sluter oss gärna till gratulanterna.¹ ■

1 Västernorrlands Allehanda 29/1 1946.

Svar till tankenötter sidan 7

#1 Två änkor hade var sin son. Båda gifte sig sedan med varandras söner och fick en dotter i detta äktenskap.

#2 Frukt och grönsaker!

#3 Begravningsbyrån...

Forts. fr. sid. 14

började köra. Inte hade vi någon resolution eller tillstånd – ingen människa sa nånting. Försök nu också! Men en sak anser jag mig ha rätt att säga efter att ha drivit bussrörelse i 25 år: Härnösands busstation är en ynkedom.¹ ■

1 Västernorrlands Allehanda 8/8 1946

«Väjavisan»

- Av Gunilla Häggmark Forsgren, Härnösand -

Den här visan diktade min morfar Jonas Åkerblom född 1884, till en sammankomst med fackföreningsfolket i Pappers år 1921. Jonas var född i Ljusdal, död 1969 i Kramfors. G.m. Hulda Karolina Näsberg (1891-1982).

Ja, dåliga tider i Ådalen är
och värst här i Väja där folket dom svär
och pappersbrukets fjällor
dom suckar till Gud
om dagen vore inne
att dom finge stå brud

Nu har vi strejk i vår lilla fabrik
och konsuln far till Stockholm
för han är ju rik
Och vi tar en LISTA, på vischan vi far
pengar vi fäkta och mjöl om dom har

Och brytare har vi, en 7-8 man
som går här och blänger
och har ingen skam
Men Olle har sagt: «Ni stannar hos mig!»
Och tänker Ni strejka så säger jag nej

Men nu har vi hippa för gammal och ung
där vi får trippa och sno salen runt
dittå med sång och med deklamation
och den som har diktat heter ÅKERBLOM

Fackföreningen bjöd de strejkande familjerna på ärtsoppa några torsdagar under strejkperioden. När Åkerblom läste dikten var det en större fest (kanske segerfest) = hippa. Pappers år 1921. Fackbasen hette Fredriksson. Ingeniör Ohlsson = Olle. Arbetsgivare: SCA. Konsul Ekman. Brytare: Strejkbrytare.

SUDOKULÖSNING

NYBÖRJARE								
1	6	7	8	9	4	2	3	5
8	9	2	5	3	7	6	1	4
3	4	5	1	2	6	9	7	8
6	2	9	7	4	1	5	8	3
7	3	8	2	6	5	1	4	9
4	5	1	9	8	3	7	6	2
5	8	4	6	7	2	3	9	1
9	1	6	3	5	8	4	2	7
2	7	3	4	1	9	8	5	6

MEDEL								
8	9	5	1	2	6	3	4	7
1	7	4	9	3	8	2	5	6
6	2	3	4	7	5	8	9	1
9	3	2	6	4	1	7	8	5
7	4	1	8	5	3	6	2	9
5	6	8	2	9	7	1	3	4
3	1	9	5	6	2	4	7	8
2	5	6	7	8	4	9	1	3
4	8	7	3	1	9	5	6	2

Här kommer Älandsbroexpressen, tut, tut!

- Av Tony Jonsson, Örnsköldsvik -

“Buss-Jonsson” fyller 25 år i år. Ja, egentligen är det första ledet i smeknamnet - “Buss” - som jubilerar. Älandsbro omnibussar har med andra ord varit i trafik ett kvartssekel. Självt är väl Henry Jonsson litet mer till åren kommen, men han är alltså lite munvig och rabulistisk ända in i sin röda själ som på den tiden han satt ihop med mäktige disponenten Nicanor Scherman på Ulvvik och blev vräkt under en strejk. Det var förresten Scherman som gjorde Henry Jonsson till “Buss-Jonsson”.

Ja, det låter kanske litet konstigt det där, men ett faktum är nog att om inte Jonsson och de andra Ulvviksarbetarna blivit osams med Scherman, så hade Jonsson aldrig kommit att bli den pionjär för busstrafiken han i själva verket är. Då Jonsson blev utan jobb såg han sig om efter en annan födkrok, och hans öga föll på busstrafiken.

På den tiden hade inte ens Härnösands omnibussar kommit i gång. Däremot var det litet trafik mellan Viksjö och Härnösand. Till den traden är namn såsom Kalle Johansson, Wiklund och Hammarberg knutna.

Varför skulle inte en linje Älandsbro-Härnösand bära sig? tänkte Henry Jonsson. Han funderade med Einar Nyholm, som just inflyttat från Sprängsviken till Saltvik och öppnat kafé där - själv hade Jonsson ungefär i samma veva kommit från Ljusne som kantare. Nyholm och Jonsson slog ihop sina påsar, lånade 1500 kr. var,

köpte en Ford hos Blombergs och lät vagnmakare Dahlfors på Rotudden bygga en kaross åt den. Det blev en kaross som inte var fyskam, för gubben Dahlfors kan sina saker. Man skrev 1921 i augusti då Omnibussfirman Nyholm & Jonsson satte “Älandsbro bilexpress” i trafik. Det var en av de första bussarna i Ångermanland. Jonsson satt vid ratten och Nyholm var konduktör. Han blåste i en visselpipa då Jonsson skulle stoppa och sätta futt på

Så här såg den första Älandsbro-bussen ut. Bilden tagen under en lustresa till Stigsjö 1921, det är omnibussfirman Nyholm & Jonsson startade. Framme vid kylaren Einar Nyholm, som avled för fem år sedan [1941]

kärran. Henry var chaufför med vana - körkortet tog han 1915. Hej svejs! Här kommer Älandsbro bilexpress, Nyholm & Jonsson, tut tut!

Borgmästar'n åkte på silltunna

Det blev folksamt i den där bussen. Man tog in så många

Forts. på sid. 14

Forts. fr. sid. 13

som rymdes. 50 stycken ibland. Ofta stod folk på fotstegen och inte så säl-lan satt Harald Hellberg eller någon annan djärv Ålandsbroare på kylaren. Det fanns ingen kinkig statspolis på den tiden. Passagerarna var inte så nogräknade de heller. Bussen var panelad till halva höjden och i stället för fönster hade man gardiner som kunde dras ifrån.

Två långbänkar av trä kunde fällas upp och ner - mellan turerna kördes nämligen varor och då fick inte sittplatserna vara i vägen.

På den tiden bodde borgmästare Rosander, fängelsedirektör Kastengren, revisor Berlin och många andra Härnösands honoratiores på sommarnöje i Ålandsbrotrakten. De gillade förstås skarpt att Ålandsbrobussen sattes in och inte ska nån tro att borgmästar'n så mycket som knystade om, det råkade vara så trångt som saligheten att han fick åka ut till sin borgmästarinna på en silltunna.

Scherman sjöng "Upp genom luften"

Nå, den 7 augusti noterade omnibusfirman Nyholm & Jonsson sin första dagskassa. Det var inte mindre än 35:75 och på 5 dagar flöt in sammanlagt 175:75. Så Nyholm och Jonsson tyckte att det artade sig ganska bra, trots att det var strejk och allting vid Ulvviks sågverk.

Men för Jonsson var den 22 augusti inte precis putslustig. Då han kom hem från 4-turen till Härnösand fann han polisen i full färd med att bära ut möblemanget ur bostaden. Även ett par andra arbetare, Hjalmar Bäckström och dennes far, höll man på att vräka. De strejkande hade dagen till ära på gårdsplanerna ställt till med fest på kaffe och saft och vatten.

De sjöng som protest mot vräkningen "Arbetets söner" så det rungade. Men då ilsknåde Scherman till, klev ut på bron till kontorsbyggnaden och stämde med sina lungors fulla kraft upp "Upp genom luften", som ju kan sjungas på samma melodi.

Kvarnzelius luggades på tia

Men vi överröstade allt Scherman den gången, säger "Buss-Jonsson" och skrattar så tårarna rinner vid minnet. —Jo, man hade sina duster med Scherman. Arbetarna krävde tillämpning av riksavtalet, att de vräkta skulle få flytta in igen. Ja vi ville ha semesterpengar också för den tid vi strejkat - det skulle bli så där 35 à 40 kr. per man.

Vi förhandlade otaliga gånger. Kvarnzelius, som medlade, ville nog hålla före att "om bara Jonsson inte var med" på ett möte med arbetarna så skulle de nog ge med sig. Håll mötet utan mej, sa jag till Kvarnzelius. Han for ut till Ulvvik och då han kom därifrån så sa jag:

—Nå hur gick det?

—Det gick inte alls, tyckte Kvarnzelius, men dom luggade mej på 10 kr. på en strejklista.

Strejkande fick semesterpengar

En annan gång hade disponent Scherman kallat till underhandling på Stadshotellet i Härnösand. Han hade tagit med sig tre strejkbrytare också. Förtroendemän Aug. Svensson och en massa förhandlare var med.

—Det blir ingen underhandling, tyckte Henry Jonsson.

—Hur så då? undrade Scherman.

—Vi underhandlar inte med strejkbrytare, var den Jonssonska repliken.

Det blev heller ingen underhandling. Scherman ville ge igen för den historien och nästa gång det skulle förhandlas så sa han:

—Det blir ingen underhandling om Jonsson ska vara med! Då slog Aug. Svensson näven i bordet och sa:

—Ja, då kan Scherman sätta sig på en stubbe och titta på hur sågen rostar sönder!

Egentligen hade Jonsson erbjudande om personligt vederlag om han struntade i de andra, men han var för ren i ven för att lyssna så det örat. Nåja, det blev ju slut på strejken till sist. Scherman gav med sig. Det skedde vid en överläggning i Stockholm. De strejkande fick sina semesterpengar för strejktiden - ett

unikum i fackföreningsrörelsens historia.

—Scherman grät när vi förhandlat färdigt, berättar Henry Jonsson. Här har ni 10 kr. per man, sa han, gå ut på stan gubbar och ha roligt - ni har skött er förb:t bra under strejken!

Henry Jonsson gick för sin del inte tillbaka till sågverket. Han blev som sagt "Buss-Jonsson" i stället. Under de 25 åren har ett 10-tal bussar slitits ut på Ålandsbrolinjerna. Just nu dirigerar han 5 bussar på 5 linjer, nämligen Härnösand—Aspnäs, Härnösand—Solum—Överdalen, Härnösand—Krok—Rö—Finsvik, Härnösand—Hemsö, Härnösand—Lillsela.

Och i slutet av månaden får han den sjunde bussen, ett modernt kallasåk, en Volvo med 34 sicksackplacerade sittplatser som egentligen skulle ha i satts in i trafik till midsommar. Meningen är nog att det med tiden skall bli fler flotta och moderna vagnar, bara det lossnar, bussar som inte blott skall hålla sig inom länet utan kommer att göra långturer med folk som vill se Sverige från buss.

Busstationen - en ynkedom!

Han har alltså blivit något av busskung Henry Jonsson, men man undrar ändå om inte när allt kommer omkring den allra första bussen står hans hjärta närmast den där i vilken kompanjonen Einar Nyholm blåste i visselpipan vid på- och avstigning.

—Vi körde i alla fall in 6862 kr. med den första året. Och ändå kunde vi åka bara 18 veckor - tråplogarna kunde ju inte hålla vägarna öppna vintertid.

—Vägarna ja, säger Henry Jonsson, visst kunde det se illa ut nu för tiden också ibland, men det är ingen likhet mot när vi började. I Bondsjöstadens var det omöjligt att ta sig fram.

—Men nog tycker en gammal busshaj att det blivit sämre med friheten i gamla Sverige. Då Nyholm och jag började ställde vi oss bara med bussen nere på Kronholmen och

Forts. på sid. 11

Du börjar någonstans och därav beror ditt liv

- Av John Olofsson (1911-1989) genom Agneta Olofsson, Härnösand -

Del II (sista delen)

Forts. fr. föreg. nummer

HON VAR DUKTIG MOR GRETA. Satte upp vävstolar åt grannarna, läste sagor för barnen, sydde kläder, mjölkade, lagade mat och diskade. Vatten och avlopp fanns förstås inte. Vi hade en brunn med hinkflygel på gården. Allt eftersom antalet barn ökade växte hennes arbetsbörda. Ändå har jag många minnen av hur hon lekte med småbarnen – ”rida, rida ranka”, ”baka, baka bulla” och andra lekar som säkert funnits i bonde traditionen i många hundra år.

Min mor hade gått sex år i skola, till skillnad från far som bara gått 230 dagar. Kanske var hon också intellektuellt överlägsen. Hon kunde massor av bibeltext och gamla ordspråk som används även i vardagslag. Jag minns flera tillfällen då gubbarna i byn supit sig fulla – hur de kom hem till oss bara för nöjet att få slå ”käft” med min mor. Då föll ordspråk och liknelser tätt, och det fanns något av spel över det hela.

Den som snabbast matade fram de mest träffande ordspråken och kunde följa upp ett tema med citat efter citat i flera led, vann spelet. Jag minns inte att någon slog min mor i den leken. Hon var den fridsammaste i vårt hem, kunde tex aldrig slå barn. När den stora barnaskaran ibland alldeles höll på att ta ned henne, tog hon en handduk och schasade med, om inte det hjälpte hotade hon med att gå ut på bron och ropa på far. Det hjälpte för det mesta för alla visste att måste far komma från odlingen, inropad för att hjälpa mor, då var det inte nådigt att vistas i huset.

När fader Johan var trött ibland och klagade på att ”ungarna inte dög till någonting nuförtiden” eller att ”det och det skulle aldrig gå om inte vi klarade saken” då hade mor Greta alltid sin tidlösa filosofi till hands: ”Det går säkert lika bara, då vi inte längre finns.” En gång visade mej far var jag skulle bo som vuxen. Det var på en mager skogssnutt i stora Degermyren. Där skulle jag bygga ett hus och odla den del vi ägde av denna myr. Jag var väl en 11-12 år då. Min äldre bror Axel skulle bo i ett hus som vi just då byggde, en bagarstuga med två våningar, hög för att

senare duga som mangårdsbyggnad. Allt snickeri för det huset, dörrar, fönster, innertak, lister och foder gjorde vi för hand inne i köket en vinter. Varje kväll sopades spänen bort och nästa kväll var det lika mycket igen. Vi timrade också väggar och gjorde bakugn och skorsten själva, slog tegel, torkade, brände, murade och putsade, allt. Pengar saknades, men vi hade arbetskraft och skaffade steg för steg de nödvändigaste kunskaperna.

Axel som då var 18 år fick sin start som byggnadsarbetare, tjugo år senare var han ombudsman för HSB i Skellefteå. Över huvud taget var min far en god arbetsledare, alla ungar skulle arbeta. Själv kunde jag lägga spåntak vid 15 års ålder och min första murstock satte jag upp vid 18, den står ännu kvar i vårt kök hemma. Men ingen av oss kom att bo där far tänkte. Min far dog 1951 efter ett lärbensbrott med tillstötande lunginflammation, 72 år gammal. Ända sedan 55års åldern hade han lidit av högt blodtryck och svagt hjärta.

När jag försöker föreställa mig hans liv, kan jag inte undgå att känna ett visst vemod. Nästan allt han sysslade med gick ut på en sak: att skaffa mat i huset. Naturligtvis hade han också sina glädjeämnen – hustru och barn främst – men aldrig en resa, aldrig en semester, aldrig en bok, utom postillan och spritboken. Och det må vara. Bortsett från sjukdom och död var det stora bekymret för honom skatten – en 50-lapp om året – och hypotekslånet, 80 kr om året i 40 år. Hela familjen led med honom för dessa ”utlagors” skull. Jag tror inte jag var ensam i huset om att be till Gud, att han skulle hjälpa far med dessa pengar.

Han levde liksom mor i 1800-talets tankevärld, men när jag tänker på saken, så var han ändå inte mycket annorlunda än vi är idag. Min mor lever än, 88år, men ligger på sjukhus efter en hjärnblödning. Hon hör inte oss och vi förstår inte vad hon säger. ■

~~B Föreningspost~~

~~Avs: Härnösands Släktforskare
c/o Agneta Olofsson
Kastellgatan 26
871 33 Härnösand~~

Preliminär inbjudan till Gränsträff och Härnösands släktforskares 25-årsjubileum

Härnösands släktforskare inbjuder härmed släktforskarföreningar i Norrland, Uleåborg och Vasa arkivdistrikt, Finland, Trondheim och Tromsø statsarkivdistrikt, Norge, Hembygdsrörelsen i Jämtland och Västernorrland samt Föreningen Dalfolk till gränsträff och vårt 25-årsjubileum. Tid: 17 - 18 oktober 2015. Plats: Läns museet Murberget, Härnösand.

Ur programmet kan vi redan nu presentera följande föredragshållare:

Elisabet Goldstein – Georg Carl von Döbeln – en sjutusan till karl / **Bo R Holmberg** - Brott och straff
Gudrun Norstedt - Åsele lappmark före kolonisationen/ **Peter Persson** – Ortsnamnens historia i norr/ **Peter Sjölund** – Djupare, bredare, rättare – DNA tar släktforskning vidare/ **Po Tidholm** - Solnedgång över kolonin?/ **Björn Thunberg** – Kyrkoherde Laurentius Svenonis och SÄBRÅanor.

Programmet, allt eftersom det färdigställs, läggs ut på vår hemsida www.harnoforskare.se

Önskar er förening (1) förevisa ett projekt, (2) sälja böcker och CD-skivor? Vi ordnar med kostnadsfri monterplats.

Anmäl till Magnus Holmqvist - klockaresvedjan@telia.com

Varmt välkomna till arkiv- och kulturstaden HÄRNÖSAND!

Medarrangör Studieförbundet Vuxenskolan.

INFORMATION till deltagare.

Här tips på boende i Härnösand: www.harnosand.se/kulturfritidochturism/bo

Här håller vi till: <http://www.murberget.se/>

Lunch kommer att kunna intas på Spjutegården - <http://www.spjute.se/>

Det planeras för att middag (lördag 17 okt.) skall serveras på S:t Petrilogen - <http://www.logen.nu/>

Anmälan om deltagande vid Gränsträffen, lunch och middag görs till föreningens sekreterare Sigbritt Hamrin: sigbritt.hamrin@tele2.se